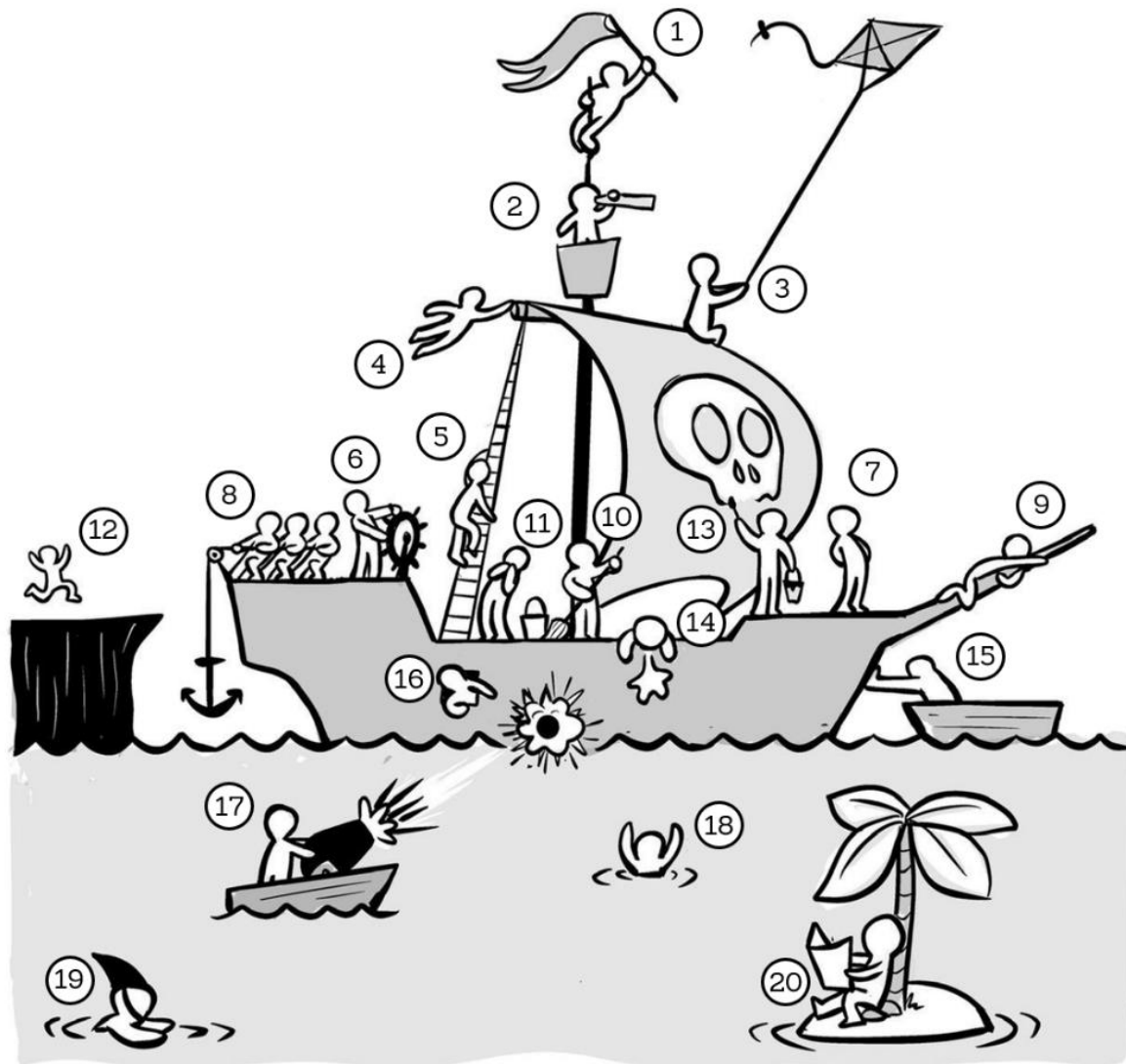

Ćwiczenie 1 - STATEK PIRACKI

Wyobraź sobie, że rzucasz się na fale zielonej przedsiębiorczości. Spójrz na poniższy obrazek:

LearningLegendario.com

Gdzie wyobrażasz sobie siebie na tym statku, gdy myślisz o stworzeniu własnej ekologicznej firmy? Czy jesteś urodzonym przywódcą, który nie może się doczekać wyzwań, jakie przyniesie życie (1)? Czy jesteś raczej naśladowcą, który woli realizować zadania zlecone przez innych (8)? A może jesteś całkowicie przeciwny pomysłowi wzięcia losu w swoje ręce i zbudowania czegoś samodzielnie (20)? Poświęć chwilę na przemyślenie tego i napisz nam swoje przemyślenia:

Z którą postacią na rysunku najbardziej się identyfikujesz i dlaczego?

Jak myślisz, jakie umiejętności/zdolności/wiedzę trzeba posiadać, aby odnieść sukces jako zrównoważony przedsiębiorca?

Jak myślisz, co jest potrzebne, aby nowe, ekologiczne przedsiębiorstwo odniosło sukces?

Ćwiczenie 2 – Migawka z mojego życia

Ćwiczenie to świetnie nadaje się do budowania empatii wśród członków zespołu i zapewnia każdemu uczestnikowi głębsze zrozumienie pochodzenia swoich współpracowników (jest szczególnie przydatne w przypadku zespołów międzynarodowych lub zdalnych). Wprowadzi to również swobodną atmosferę podczas nadchodzących warsztatów.

Poproś każdego uczestnika warsztatów, aby przejrzał galerię na swoim telefonie i znalazł jedno zdjęcie, które przedstawia coś dla niego tak cennego, co mogłoby zachęcić go do większego zaangażowania w ruchy ekologiczne, zrównoważony rozwój i ochronę klimatu.

Zacznij od wybranego przez siebie zdjęcia, wyjaśnij jego uzasadnienie (co przedstawia, kiedy zostało zrobione, dlaczego jest dla Ciebie ważne i jak odzwierciedla Twoje podejście do zmian klimatycznych/potrzebę zrównoważonego rozwoju/ruchy ekologiczne). Zachęć grupę do podzielenia się kilkoma zdjęciami i historiami, które za tym stoją.

Przykład:

Oto grupa słońi prowadzona przez starszą słońicę, która codziennie odwiedza sanktuarium w Tsavo West Reserve Park, aby napić się wody ze sztucznego strumienia. Globalne zmiany klimatyczne wpływają na pogodę w Afryce, wydłużając sezon suszy i skracając porę deszczową, zagrażając tym cennym zwierzętom. Musimy zapewnić im przetrwanie.

Podsumowując ćwiczenie możesz zapytać grupę, czy historie, które usłyszeli i którymi się podzielili, skłoniłyby ich do zmiany stanowiska na wybranym wcześniej statku pirackim na bardziej zaangażowane i aktywne.

Ćwiczenie 3 – Czy jesteś gotowy podjąć ryzyko?

BADANIE POZIOMU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Ta ankieta dotyczy Twoich danych osobowych. Proszę odpowiedzieć na każde pytanie tak szczerze, jak to możliwe.

Zdecydowanie się zgadzam.

Raczej się zgadzam.

Zdecydowanie się nie zgadzam

5

4

3

2

1

- 1. Chcę regularnie pracować 50 lub więcej godzin tygodniowo.
- 2. Jeśli to konieczne, jestem skłonny zaakceptować ryzyko finansowe i zawodowe.
- 3. Chciałbym wziąć na siebie pełną odpowiedzialność za sukcesy i porażki mojego biznesu.
- 4. Większy sukces finansowy odniósłbym prowadząc własną firmę.
- 5. Czuję ogromną dumę, kiedy pomyślnie kończę projekt.
- 6. Mam wysoki poziom energii, który potrafię utrzymać przez długi czas.
- 7. Lubię kontrolować swoje zadania w pracy i podejmować wszystkie decyzje, które mają na nią wpływ.
- 8. Mam silną chęć osiągnięcia pozytywnych rezultatów, nawet jeśli wymaga to dużo dodatkowego wysiłku.
- 9. Potrafię funkcjonować w sytuacjach niejednoznacznych.
- 10. Jedno lub oboje moich rodziców jest/było przedsiębiorcami.
- 11. Uważam, że moje zdolności i umiejętności są większe niż większości moich rówieśników.
- 12. Ludzie mi ufają i uważają mnie za osobę uczciwą i godną zaufania.
- 13. Zawsze staram się doprowadzić do końca każdy rozpoczęty projekt, bez względu na przeszkody i trudności.
- 14. Jestem skłonny coś zrobić, nawet jeśli inni się ze mnie śmieją lub poniżają.
- 15. Potrafię szybko podejmować decyzje.

Podsumowanie wyników:

57 – 75 punktów - masz wyjątkowy potencjał, aby zostać przedsiębiorcą.

38 – 56 punktów - masz zadowalający potencjał, aby zostać przedsiębiorcą.

12 – 37 punktów – możesz spróbować zostać przedsiębiorcą, koncentrując się na dalszym rozwoju swoich mocnych stron.

15 – 20 punktów – może powinieneś rozważyć inną ścieżkę kariery

Ciekawostka: te pytania zostały zaadaptowane z dokumentu Banku Rezerw Federalnych w Kansas City przygotowanego w ramach Inicjatywy na rzecz Samozatrudnienia Kobiet.

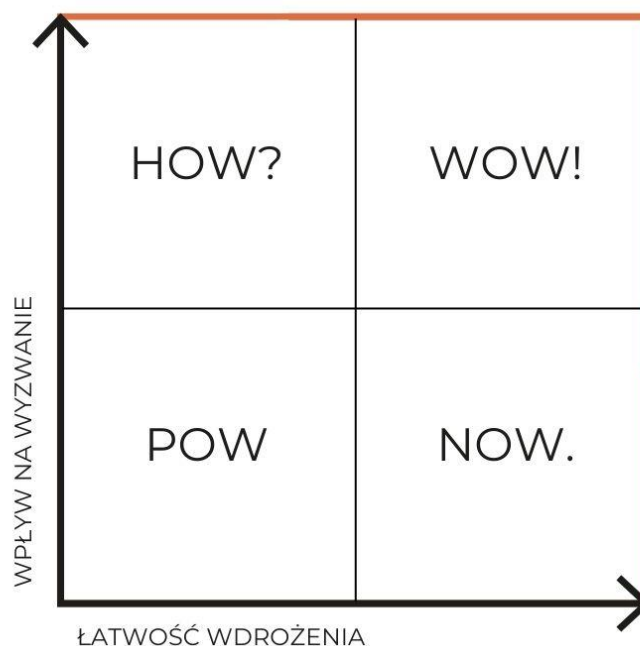
Ćwiczenie 4 – Matryca HOW- NOW- WOW

Przed przystąpieniem do pracy, znajdź płaską powierzchnię, na której stworzysz matrycę. **Może to być tablica, ściana, stół lub po prostu duża kartka papieru.** Narysuj oś pionową (oś Y) i oś poziomą (oś X). Jeśli pracujesz na ścianie lub stole, to do wyznaczenia matrycy świetnie sprawdzi się taśma malarska.

Powstały obszar pomiędzy osiami **podziel na 4 równe części**. Na końcu do każdej osi przypisz kryterium, według którego będziecie analizować pomysły. Kryteria mogą być dowolne, natomiast jeśli to Twoja pierwsza styczność z matrycą, to rekomendujemy by kryteria były proste i intuicyjne. Pracując z zespołami najczęściej sugerujemy, by pomysły analizowali pod względem wpływu na rozwiązanie wyzwania (oś Y) oraz łatwości wdrożenia (oś X).

Matryca NOW-HOW-WOW

Analiza pomysłów

Mamy matrycę, więc czas przejść do analizy i grupowania pomysłów. Powstały nam 4 kategorie, do których będziemy “wrzucać” pomysły:

- **HOW?** – tutaj umieść pomysły, które mają duży wpływ na rozwiązanie wyzwania, lecz są one trudne do wdrożenia. Zastanawiamy się jak (ang. *how*) możemy dany pomysł wdrożyć w przyszłości i jakie zasoby będą nam do tego potrzebne. Często trafiają tu pomysły, które wymagają większego finansowania lub działania, które muszą być poprzedzone np. zdobyciem wiedzy.
- **WOW!** – to jest nasza ulubiona ćwiartka tu trafiają pomysły szybkie do wdrożenia i o potencjalnie dużym wpływie, czyli takie pomysły, które wywołują efekt *WOW!* Zazwyczaj tych pomysłów jest najmniej.
- **NOW.** – tutaj umieść pomysły, które są do wdrożenia tu i teraz (ang. *now*), jednak mają potencjalny mały wpływ na rozwiązanie. Nie dopuszczaj tej kategorii, bo zrealizowanie kilku małych pomysłów, może przynieść ciekawe efekty dla Twojego wyzwania.
- **POW** – tutaj trafiają pomysły do ostrzały (komiksowy wystrzał *POW*). Do tzw. kosza trafiają pomysły szalone, nierealne lub takie które zostały już zrealizowane.

Jeśli matryca wydaje Ci się skomplikowana, to zapamiętaj dwie zależności, które pomogą Ci w nawigacji po niej:

- im łatwiejszy pomysł, tym umieścisz go bardziej na prawo względem osi poziomej
- im bardziej wpływowy pomysł, tym wyżej umieścisz go na matrycy

Proponowane tematy do ćwiczenia:

Jaki nowy biznes można otworzyć w naszym mieście, aby poprawić warunki życia obywateli?

Jak sprawić, aby nasza szkoła/firma/miasto/miasto była bardziej zrównoważona?

Jakie działania możemy podjąć, aby nasza szkoła/firma/miasto była bardziej ekologiczna?

Co nasze miasto/region może zrobić, aby stać się centrum zielonej turystyki?

Ćwiczenie 5 – Otwarta burza mózgów z udziałem interesariuszy

Proces generowania pomysłów i zrozumienia z różnych perspektyw.

Cel

Generowanie pomysłów z perspektyw różnych interesariuszy procesu i uzyskiwanie wglądu w te różne perspektywy.

Materiały

Markery i papier do flipchartów

W przypadku zajęć online: tablice cyfrowe lub udostępnione dokumenty

Realizacja ćwiczenia

1. Na górze każdego flipchartu umieść nazwę interesariusza lub danego stanowiska (np. określone grupy obywateli, ratusz, przedsiębiorcy, określone grupy docelowe – działacze na rzecz ochrony środowiska, grupy lobbujące przeciwko/za niektórymi pomysłami itp.). Jeśli jest więcej osób niż perspektyw, umieść dodatkowe pomysły na górze dodatkowych flipchartów.
2. Niech każdy uczestnik stanie przy flipcharcie.
3. Wróć do wyników z ćwiczenia 3 i przywołaj pomysły WOW zebrane podczas poprzedniej sesji.
3. Daj wszystkim 2-3 minuty na przemyślenie perspektywy wybranego interesariusza w stosunku do pomysłów przedstawionych na flipcharcie przed nimi i na przeprowadzenie burzy mózgów.
4. Niech każdy przesunie się o jeden flipchart w prawo (lub w lewo).
5. Powtórz krok 3.
6. Kontynuuj tę czynność, aż wszyscy przeprowadzą burzę mózgów na każdym flipcharcie.

Ewaluacja ćwiczenia

Konieczna jest przeprowadzenie dyskusji podsumowująca/ewaluacyjna – spróbuj przedstawić perspektywy różnych interesariuszy, zwracając szczególną uwagę na perspektywy, które kolidują ze sobą i mogą utrudniać realizację pomysłów WOW. Spróbuj omówić z grupą, jakie środki można zastosować, aby zmienić tę perspektywę lub sprawić, że interesariusze będą bardziej skłonni do zmiany swojego punktu widzenia.

Rezultaty ćwiczenia: lista pomysłów z wypracowanym stanowiskiem każdej z zainteresowanych stron.

Potencjalne problemy: nie wszystkie punkty widzenia/stanowiska zostaną przedstawione w trakcie ćwiczenia

Ćwiczenie 6 – Przywileje na sprzedaż

Najpierw otrzymasz określoną kwotę (wymagowanych) pieniędzy na podstawie pierwszej litery Twojego nazwiska, zgodnie z listą zamieszczoną poniżej:

• A: €200 • B: €1,000 • C: €600 • D: €1,200 • E: €400 • F: €600 • G: €800 • H: €400 • I: €1,800 • J: €600 • K: €800 • L: €400 • M: €200 • N: €400 • O: €600 • P: €1,400 • Q: €400 • R: €600 • S: €800 • T: €1,200 • U: €1,800 • V: €600 • W: €800 • X: €1,000 • Y: €200 • Z: €600

**Teraz spójrz na poniższą listę przywilejów. Każdy z tych przywilej kosztuje €200
Zdecyduj jakie przywileje zakupisz za przysługujący Ci budżet.**

obywatelstwo	bezpłatny lokal pod działalność gospodarczą
biegłość językowa w języku kraju zamieszkania	pozytywny wizerunek medialny
biegła znajomość języka angielskiego	zewnętrzne usługi księgowe
wyższa edukacja	zewnętrzne usługi bankowe
niezbędne umiejętności biznesowe	łatwy dostęp do siły roboczej
stały przepływ środków pieniężnych	łatwy dostęp do klientów
biegła znajomość przepisów gospodarczych	umiejętność „pociągania za sznurki” w sytuacjach kryzysowych/trudnych
możliwość działania w dowolnym kraju na świecie	łatwo dostępne wsparcie ze strony organów publicznych
uznanie publiczne	uznanie i wsparcie społeczne
kontakty biznesowe w Twojej sferze	stała polityka rządu wobec wybranego sektora gospodarki
kapitał na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej	dobre relacje z organami regulacyjnymi (urząd skarbowy, organy ścigania)
linia kredytowa w banku	wpływ na politykę władz lokalnych

Pytania do refleksji

1. Jak się czułeś podczas tego ćwiczenia?
2. Jak przebiegał proces wybierania uprawnień?
3. Jakie rzeczy na tej liście Cię zaskoczyły? Dlaczego?
4. Jak myślisz, dlaczego w ramach tej działalności przydzielane są konkretnie pieniądze? Na przykład moglibyśmy z łatwością powiedzieć, że każdy przywilej jest wart 1 żeton i każdy ma 5 żetonów. Co reprezentują pieniądze?
5. Jak myślisz, dlaczego kwota pieniędzy, którą otrzymałeś, została przydzielona losowo?

Ćwiczenie 7 – Wyzwanie GIF/MEME

Wykorzystaj to ćwiczenie, aby zaktywizować grupę po wszystkich zajęciach i zebrać jej opinie na temat wdrożonych działań.

Poproś każdego uczestnika warsztatu, aby wszedł do biblioteki swojego telefonu i znalazł GIF lub MEM, który będzie idealną odpowiedzią na pytanie, które postawisz – np. jak ocenia zrealizowane działania, jak podobały mu się zajęcia:

albo jakie mają nastawienie do tematu warsztatu po jego ukończeniu:

Bawcie się dobrze przy oglądaniu wybranych grafik.

Zakończ warsztaty po tym ćwiczeniu 😊

WYWRÓCIĆ STOLIK – NAUCZANIE MIESZANE W ZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Działanie	Czas	Rodzaj działania	Opis działania	Potrzebne materiały
Wprowadzenie	2 - 5 min		wprowadzenie do warsztatów szkoleniowych	--
Prezentacja jednostki dydaktycznej	30 min	Prezentacja, runda pytań i odpowiedzi	wprowadzenie do jednostki dydaktycznej "Zielona przedsiębiorczość"	Prezentacja PPT "Zielona przedsiębiorczość"
Statek piracki	10 min	ćwiczenie aktywizujące	nasza postawa wobec zielonej przedsiębiorczości	wydrukowany rysunek statku pirackiego + materiały dodatkowe, długopisy/mazaki/ołówki
Czy jesteś urodzonym przedsiębiorcą?	15 min	ankieta	ankieta badająca umiejętności przedsiębiorcze uczestników	wydrukowana ankieta, długopisy/ołówki
Migawka z mojego życia	15 min	ćwiczenie aktywizujące	ćwiczenie budujące empatię u uczestników	galeria zdjęć uczestników warsztatu
Matryca How-Now-Wow	40 min	zbieranie pomysłów	zbieranie pomysłów dot. zielonej przedsiębiorczości	flipchart, paper, markers, stickers
Burza mózgów - Interesariusze	20 min	wybór pomysłów/idei	zbieranie idei dot. zielonej przedsiębiorczości z perspektywy różnych interesariuszy	flipchart, paper, markers, stickers
Przywileje na sprzedaż	30 min	ćwiczenie aktywizujące	refleksja nad przywilejami i ich wpływem na nasze życie zawodowe i społeczne	wydrukowana lista przywilejów, długopisy/ołówki
Wyzwanie GIF/MEM	10 min	ewaluacja, podsumowanie zajęć	zachęcenie uczestników warsztatów do podzielenia się swoimi wrażeniami	galeria zdjęć uczestników warsztatów

Dziękujemy za udział w warsztatach!